ב"ה | גיליון **751**
ערב שבת קודש
פרשת **קרח** תשפ"ה

י-ם	19:10	20:26
ת"א	19:30	20:30
חיפה	19:23	20:28
ב"ש	19:29	20:25

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

אוצר הפרשה

משה וקרח

חומש במדבר מלא במתנגדים של משה, ובפרשה זו אנחנו קוראים על קרח. קרח חולק על מנהיגות משה. בפועל הוא חולק על הכהונה של אהרן, אבל בעצם הוא מדבר על מי שעושה את כל ההחלטות בעם ישראל – הוא חולק על משה רבינו.

כתוב שהמשיח יבוא רק כאשר קרח של אותו דור יודה למשה רבינו של אותו דור. בכל דור יש משה רבינו ויש קרח. יש נשמות שונות של לעומת-זה, וחלק מהן גדולות מאד. אפילו כאשר משה מחולל את הנס הגדול, שהאדמה תפתח את פיה ותבלע את קרח, הבנים שלו נשארים בחיים ויוצאות מהם נשמות גדולות – שמואל הנביא, ששקול כנגד משה ואהרן, ומשוררים בבית המקדש. קרח הוא לגמרי מתנגד של משה, בתוך עם ישראל, אבל הוא לעתיד יהפוך לגמרי לחיובי ומודה למשה רבינו, ואז כתוב עליו "צדי**ק כתמר יפרח**", **סופי תיבות קרח**.

אוצר הסיפור

"בעטרה שעטרה לו אמו"

מן הסתם הקפיד הרבי (שיום ההילולא שלו חל ב-**ג' תמוז**) בביבוד שני הוריו. אך אם, בהשגחה פרטית, הסיפור הזה מסופר דווקא על אמו, בוודאי יש לכך משמעות. **מסופר, כי לפני שידוכיו עם הרבנית חיה-מושקא, רמזה הרבנית חנה כי השידוך הוא על דעת זה שהרבי יהיה ממשיכו של חותנו. לכך הגיב הריי"צ: "לחסידים יש שכל, והם ידעו לבחור במי שמתאים..."**. **הרבנית חנה הבינה זאת כהסכמה לבקשתה, והשידוך נסגר. אם כן, במדה רבה, הרבנית היא שדאגה להכתיר את הרבי בכתר הנשיאות (מתוך הכרה פנימית במעלתו ושייכותו לכך).**

לכך הגיב: "לחסידים יש שכל, והם ידעו במי שמתאים..."

מכך ניתן ללמוד, כי דווקא אמא דואגת ל'כתר' של בנה. היא רגישה אף יותר מאביו לפוטנציאל הגדול שלו, ודואגת לכך שהוא יוכל לממש באופן מלא את שליחותו בחיים. כך נראה גם מפסוק מפורש בשיר השירים: "בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו". מאז עומדו על דעתו, הכיר לה הרבי טובה על כך, הקפיד לשמור תמיד על יחסי פנים בפנים עם אמו ולקבל ממנה השראה במילוי התפקיד-מלכות שלו. אך לאור ביאורנו זה, מתחדדת עוד יותר אמירתו: כל המעמד, הכתר והכבוד – אינם שווים לי דבר. הקשר העצמי עם אמי מכריע את הכל.

(אור ל-כ"ז תמוז התשפ"ג)

אוצר האקטואליה

"לעשות חיל" – בפנימיות

ב"ה היום "ישראל עֹשֶׂה חיל" –בהקשר למצב של עם ישראל היום, עם תחלת המבצע באיראן – וצריך לדעת כיצד להתייחס לכך בעבודה הפנימית.

מה פירוש "עֹשֶׂה חיל"? התרגום מתרגם – "יצלח בנכסין". יש לומר בפשטות שמתפרש כאן על דרך ה"חיל" ("לעשות חיל") באיסור לומר "כֹּחִי ועֹצֶם ידי עשה לי את החיל הזה", רק "וזכרת את הוי' אלהיך כי הוא הנֹתן לך כח לעשות חיל".

לפי הפשט, לעשות חיל פירושו להצליח – להצליח בעסקים. עיקר החיל הוא "חילא דאורייתא", להצליח בלימוד התורה, שדווקא כאשר הוא ברצינות והתמדה נקרא עסק התורה – "לעסוק בתורה". הרבי מליובאוויטש אומר תמיד ש**חיל** הוא **חסיד, ירא-שמים ולמדן** – בכל אחד משלשת הדברים האלה צריך הצלחה. צריך להצליח להיות חסיד, לגמול חסד עם כולם; להיות ירא-שמים פירושו להיות עם קבלת עול, והרבי אומר שקבלת עול צריכה להיות באושר; למדן, כפשוטו, צריך להצליח בלימוד – שתוכל גם ללמוד וגם ללמד. לפי הרמב"ם עיקר מצות תלמוד תורה הוא לא ללמוד בעצמך אלא ללמד אחרים. צריך ללמוד כל כך טוב שיהיה אפשר "ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקים".

(י-י"ב סיון פה)

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב:דוא"ל: **itielgi@gmail.com** וואטסאפ: **050-7951105**

אוצר התבונה

אבי הדמוקרטיה

מחלוקת קרח ועדתו ממשיכה להיות אקטואלית. קרח טוען "כי כל העדה כלם ובתוכם ה'

ומדוע תתנשאו על קהל ה'" – הוא מתנגד לסמכות המוכתבת מלמעלה, סמכות התורה וההנהגה

של משה רבינו או מעמד הכהונה של אהרן הכהן, וטוען: בגד שכולו תכלת מדוע יתחייב בציצית? בית מלא ספרי תורה מדוע שיתחייב במזוזה? כך גם ישראל שכולם קדושים אינם צריכים מנהיג! אפשר לומר שקרח דוגל בקיצוניות בשיטת ממשל דמוקרטית, שלטון העם. הבה נקים "מדינה יהודית דמוקרטית" שבה השלטון נבחר מחדש מדי פעם ומשקף את רצון העם בלבד, ללא סמכות תורנית בשם ה', ללא מחויבות למסורת וערכים מוחלטים. זו מחלוקת שאינה לשם שמים, המפוררת את נקודת המרכז שמלכדת באמת את העם, ולכן אין סופה להתקיים.

> התכלית היא שקרח עצמו יודה למשה רבינו ויאמר באמת "משה אמת", הדמוקרטיה תודה לתורה ותקבל אותה ברצון

קרח שומט את יסוד הקיום של העם ולכן הוא נבלע באדמה. התיקון מתחיל בהכרה "משה אמת ותורתו אמת". יש לנו תורת אמת ולכן בראש המדינה היהודית עומד שלטון התורה – המיוצג בחכמי התורה, ממשיכי משה שבכל דור ודור – ולא דמוקרטיה חסרת גבולות וחוט שדרה. אכן, התכלית היא שקרח עצמו יודה למשה רבינו ויאמר באמת "משה אמת", הדמוקרטיה תודה לתורה ותקבל אותה ברצון.

אולם בדברי קרח יש אמת גדולה. אכן "כל העדה כלם קדשים ובתוכם ה'"! זהו הניצוץ הקדוש בדמוקרטיה. לא לחנם בעת החדשה החליפה הדמוקרטיה את המשטרים הישנים שהעולם מאס בהם. יש בבך אמת גדולה: הגילוי שכל אדם הוא עולם מלא ולכל יחיד מהות מיוחדת שאסור למחוק. גם התורה הולכת ומגלה את הקדושה הקיימת בכל יהודי באשר הוא. בסופו של דבר, קרח עצמו יתוקן, ועליו נרמז "צדיק כתמר יפרח" (סופי תבות קרח), יעלה ויפרח מתוך האדמה ויוציא פירות מתוקים כדבש.

הדמוקרטיה מתיימרת להעצים את זכות הפרט תוך דחיקת ערך הכלל. אך בסופו של דבר גם הפרט הופך להיות בה חסר ערך אמתי, אלא חלקיק פרטי ומוגבל הנאבק על קיומו. לעומת זאת, מלכות ישראל שואפת ליישום יעדים כלליים, ומעדיפה באופן בסיסי את זכויות הכלל – אבל אינה מוחקת את הפרט ח"ו (כמו במשטרים תיאוקרטיים ידועים לשמצה) אלא רואה בכל פרט "עולם מלא" בהיותו חלק מכלל ישראל. דווקא דמות המלך העומד בראש, כאיש יחידי־פרטי, מגלה את הזיקה לכל אחד ואחת מאנשי העם, מעצימה את הפרט ורואה בכל אחד ואחת מישראל את התכלית!

(י"ט כסלו תשע"ו; מלכות ישראל ח"ב; הממד הפנימי)

אוצר קצר

חודש תמוז – לראות את הנולד

החוש של חדש תמוז הוא **חוש הראיה. לכל חדש יש את החוש שלו ואת השבט שלו. השבט של תמוז הוא שבט ראובן, לשון ראיה. "רצוננו לראות את מלכנו"**, רוצים לראות את המלך, הגואל, המשיח, עליו נאמר "באור פני מלך חיים".

במע' הספירות, חכמה היא ראיה ובינה היא שמיעה. פנימיות החכמה היא בטול, ודווקא הכח של הבטול, של מוחין דאבא, הוא הבונה את המלכות, עד לחיצוניות המלכות. הבינה, מתקנת את הפנימיות, "פני מלך". הראיה מגיעה עד לחיצוניות והשמיעה תופסת רק את הפנימיות.

מקור חשוב לקשר בין חכמה לראיה הוא מאמר חז"ל "איזהו חכם? הרואה את הנולד". מי הוא "הנולד"? **נולד בגימטריא מלך. "הרואה את הנולד" רואה את המלך, "מלך ביפיו תחזינה עיניך". שתי המלים "את הנולד" כבר שוות מלכות** – "הרואה את הנולד" רואה מלכות של המלך, מלך המשיח. במתן תורה כתוב "רצוננו לראות את מלכנו" – בפשט, הכוונה לה', אבל ה"רצוננו לראות את מלכנו" בא לידי מימוש במלך המשיח.

למה ה**מלך נקרא נולד? בפשט, זהו פסוק מפורש בתהלים, שהמשיח אומר על עצמו – "הוי' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך". משיח הוא בחינת נולד ואותו צריך לראות. זהו גם הפשט של ראובן, שחז"ל דרשו ראו-בן – יש את ההסבר של חז"ל, אבל לענינו, לראות את המשיח, שנקרא בן, "בני אתה" (ורמז: משיח במ"ס עולה בן). המשיח הוא הנולד כרגע – "אני היום ילדתיך" – ואם אתה חכם אתה רואה אותו. איך אתה מגיע להיות חכם? על ידי בטול, שהוא פנימיות החכמה. הסימן של הבטול, ממנו ראית הנולד, הוא תשובה – "הרואה את הנולד" בגימטריא תשובה. בדרך כלל מזהים תשובה עם בינה, "ולבבו יבין ושב ורפא לו", אבל יש גם תשובה של חכמה – התשובה שבאה על ידי בטול, שהאדם יוצא מעצמו לגמרי וממילא רואה את הנולד (בסוד "צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה" כפירוש אדמו"ר הזקן – 'צא אני וראה אין').**

(אור לט"ו תמוז פ"ב)

אוצר הפתגם

שנאת הצדיק היא ביטוי חיצוני של שנאת עצמו – כל רשע בפנימיות, בלא-מודע, שונא את עצמו...

מהווה עיצוב: דעה אביחיל | 054-6580146